

ЗЕМУНСКИ ГЛАСНИК.

Земунски Гласник излази Понедељом уутру. Цена му је годишња 5 фолари у банкнотама заједно с поштарином или достављањем у кућу. За предбројнице у Србији стаје лист овај дукат царски с поштарином. За Босну, Херцеговину и Стару Србију 60 гроша турских, а за турске поштарине, коју предбројници сами имају плаћати.

Број 23.

Предлату на Земунски Гласник прима из Аустрије Сопронова печатња у Земуну, из Београда и унутрашње Србије г. Велимир Валожић у Београду. Предбројници из Босне, Херцеговине и Старе Србије предброје се у плаћеним писмима код управе вилајетске печатње у Сарајеву. Без новаца никакве се не уважавају паручбине.

ПОДИЖИМО ДРУШТВА УМЕРЕНОСТИ.

Од Дра Милоша Радојчића.

(Наставак, види број 19.)

Видели смо, какве жалосне и неизбежне посљедице очекују свакога, који се пијанству преда. Дај да видимо, не би ли се овоме злу, које је код нас тако јако овладало, лека наћи могло? Би ли се предупредити дало, да ово кужно биље, што народ наш трује, своје корење све и даље не распростире?

Ко се једаред у ово зло увалио, и пијанству преда, тај се ове страсти лако опростити не може. „Наука је једна мука, а одука две.“ Иште се ту и снага воље и снага разума, а онај који је по несрећи ове гнусне страсти допао, нити има сталце воље, а још мање разума. Истина ми велимо, да не стоји у нашој власти, колико ћемо живити, али како ћемо живити, то је у вољи и снаги нашој. Али овде видимо, да је онај, који се пијанству предао, снагу воље и разума, а с тим и личну своју слободу, овај лепи дар природе, изгубио; он је сињи роб грешне страсти своје постао!

Наш прост народ има лепих врлина, има племенитих својства, од саме природе му дарованих. Кад би се ови лепи природни дарови изражањем развили и у нашем пuku очеличили, развијала би се тада снага наша и душевна и материјална, и ми онда не би стренили од утицаја страних, свакојакних, на очевидни уштрб наш; ми би тада у свему више своји били, више самоствални. На ово ћемо морати више се од сад обазирати, више о том даном приликом прозборити, јербо нам у овом обзиру много и премного не достигаје. За сад ћемо толико навести, да нам је света дужност за одржање наше, да личну слободу нашу бранимо и

да је сачувати старамо се, јер њој многи непријатељи грозје.

А који су то злотвори њени? По-тражимо их најпре у нама самима, у срцу нашем, у души нашој. Зар пијанство и друге необуздане страсти, злоба, завист, опадање, подли карактери нису највећи злотвори личне слободе наше? Зар пијанство није робовање страсти, а са тим и злотвор личне слободе његове? Јест богме један од највећи непријатеља и злотвора, јер когод се пијанству преда, већ тој страсти робује, докле га год немиле у тисућу зала и болести не бади.

Врлине, које су човеку урођене, као поштење, честољубље, постојанство карактера била би поглавита морална средства, којима би нашу личну слободу од пропасти сачувати могли. Истина, да ове врлине још од први година детињства ваља развијати и укрепљивати, да се честити и постојани карактери код младога парантаја развијају, и онда би се с тим *сираси, којима толико робујемо, ушамалиле.* *Изображаваме* народно било би најпоглавитије средство за то, добро уређене, не само основне школе, него и занатлиске, економне; недељно поучавање одраслије младежи. С тим би се многих зала, која нас тамањују, опростити могли. Ово би удесија средства била, него она старијих законодаваца, који су најстрожије мере употребљавали противу невољног робовања страсти, а тако и противу пијанства, и на то су тежили, да пијанице, који се поправити и одвратити не дадоше, обнтем презрењу човечијем предаду. Тако је код старих Атињана пијаница од народа тако презрен био, да никаква преступа нити у јавноме друштву имао није, нити се смео при јавним судилиштима показати. У најсветлијој епохи римскога живота, кад је још чистота карактера и поштење владало, покрај републиканске

слободе, опет су противу пијанства тако строги били, да су пијаницу с тим каштиговали, што су му на јавноме месту браду обријати дали, да са тим означе, да није више достојан, да у грађанско друштво дође, јер је са пијанством и памет изгубио. Шпартанци су изопијане робове своје као страшило деци својој на углед стављали, да би се, сматрајући овако гадну слику застрашили од пијанства.

Сваки дакле, који жели најсветији дар природе, своју слободу сачувати, тај мора у обуздавању своих страсти и нагона решителан, постојан и одважан бити; мора своје достојанство као човек да сачува, и да у свему *умерен* буде, што му је природа на уживање дала. —

Кад би се страсти, личне слободе наше злотвори, изражањем таманиле, онда би и неумерености у пићу крај био, онда не би од невини весеља рађале се одма пијанке, из које толико зала и невоље произлазе. У овом обзиру имају Јевреји, који су из најстаријих времена са својим верозаконом и правила за чување здравља уместно скопчали, лепо преданије њивих свештеника, које би вредно било, да се и код нас утуби: „Кад је Ноје виноград први насадио, дође нечастиви у њега и рече: драго биље, ја ћу те мојим ђубретом подизати. Па онда закоље над чокотом јагње, лава и свињу, натопи га крвљу њиовом, да се спага крви ових животиња и сад у вино показује. Ко дакле умерено пије, онај ће благ и весо бити као јагње, пређе ли меру умерености, онда постаје дивља звер, а кад најпосле страст овлада свима чувствима онда је и памет изгубљена и пијаница се ваља као и свиња по блату.“

ДОМАЋЕ И СТРАНЕ ВЕСТИ.

Земун. На последњи састанак наших варошких заступника нисмо могли сами доћи; извештај о њему, који доносимо мало ниже у овом листу, добили смо са пријатељске стране. Главни предмет, о коме се већало, бејаху школе за ученике занатлијске и трговачке. Заступништво поверило је једноме одбору, да скроји план, по коме би се устројили ови заводи, и знајући за крајњу потребу њихову, наложило је уједно одбору, да до 9. о. м. дотични елаборат поднесе. Као што чујемо, речени одбор својски ради на том послу, те ће моћи до уреченог дана, у идући Уторак, елаборат свој поднети заступништву, које је тога ради већ и сазвало. На истоме састанку варошких заступника наименован беше још један одбор, коме је наложено, да начини правило, по коме ће се милостиње скупити и делити у нашој вароши, и тиме да се уклони досадно просјачење досадашње. Желити је, да би и овај одбор посао свој ускорио, и свој елаборат што пре на одобрење поднео. Просјачење особито страних скитница и убоги преотело је мах, и највише досађује људима, које не седе у главним улицама. Истина, најбоља правила не вреде, ако се по њима не поступа, но надамо се, да ће власт настојавати, да се иста строго извршују.

У идући Четвртак држаће се у овдашњој јеврејској синагоги благодарне богомоље с тога, што је дозвољено, да могу и Јевреји уживати равноправност грађанских права. Познато је, да осим у Земуну нигде у војеној граници немогоше Јевреји становати и општину сачињавати. И овде им је био број ограничен. Јевреји имали су дужност, јавне терете носити и новачке давати, али је само најстарији син могао очину кућу наследити, женити се и за себе фамилију основати. Браћа његова то чинити не смедоше; они су морали себи други завичај потражити, ако су хтели удомити се и живети, као што прописују закони природе и државне успешности. Реформама за границу изишавшим укинуто је то не праведно и не природно стање Јевреја. Они се могу сад свуд настанити.

Овдашња јеврејска општина закључила је, да поводом добивених права приређује свечано богомоље у овдашњој синагоги у Четвртак 11. о. м. и позвала је тога ради сегединског равнију г. Лева, славно познатог је-

врејског свештеника и проповедника, да чинодејствује при тој светковини. Исти ће доћи овамо и повесће и тамошњег јеврејског хороуправитеља с певцима. Штампани распоред за црквену ту свечаност изишао је, као што су и позивнице разаслате на особе свију вероисповеди.

(Општинско веће 2. Априла.) Састанак овај поглавито беше сазван ради тога, да се заведу недељне школе за ученике трговачке и занатлијске, но осим тога дођоше и други предмети у претрес. Седници председавао је г. Градоначелник, и од стране магистрата био је варошки адјункт г. Орељ, који је протокол водио и сенатор г. П. Петровић. Општинара било је за закључак довољна броја. На састанак дошао је и г. др. Радојчић, као члан школске комисије. И г. директор Радеј, г. надучитељ Стојановић и г. учитељ Ђукић били су позвани. Почетак седнице беше у 9 сахати.

Најпре је био на дневном реду речени предмет о школама. Г. Градоначелник рече, да је изишла од војеног министарства још 1864. године наредба, по којој се имају повторавајуће школе завести. Та се наредба прочита. Кад је била прочитана, покрену неки општинари питање, да ли је могуће, да се по овој наредби заведу овде недељне школе. У тој наредби усвојило је војено министарство она начела, која је бивши просветни савет државни поставио за такве школе. Један је општинар зато и чинио примедбу, рекавши, да се о томе дебатовати не може, почем је то закон, по коме ваља поступати. Овде може бити само питање, рече, како би се по тим начелима могле такве школе завести у обзир на овдашње околности. „Најпре, рече општинар г. Ивић, ваља начела усвојити, да се за српске ученике и за оне, који желе на српском језику поучавати се, засебне српске, а за немачке или оне, који на том језику хоће да се уче, немачке школе заведе.“ Овај предлог г. Ивића наиђе на опозицију и беше повод подужем дебатовању. На то је г. др. Радојчић предложио, да се један мешовити одбор избира, који ће ствар темељно и свестрано испитати, и под председништвом г. Градоначелника њиме израђени елаборат заступништву поднети; јер је предмет, рече, такав, да се не може о њему у многобројној скупштини и на брзу руку решавати. Предлог г. др. Радојчића буде усвојен и ови су чланови за мешовит одбор тај изабрани: Господа пропст Житвај, парох Н Савић, др. Радојчић, др. Миланковић, Радеј, Стојановић, Волф, Фелбер, А. Д. Јовановић. Солар, Ђукић и Сепрон, и као надзиратељи немачких и српских школа вар. управитељ г. Карл и вар. адјункт г. Орељ. Одборницима је наложено, да елаборат свој до 9. о. м. заступништву поднесу.

После тога обрати општинар г. Ивић пажњу заступништва на светковање светаца оба верозакона. Он у ту сврху предложи, да се при светковању празника потпуна равноправ-

ност упражњава. Он то чини с тога, рече, што су на српску благовест зидари на кући једног католика, која је близу цркве за време службе радила, и што је то овоме било пребачено, а напротив на римску благовест забранила је полиција сваки јаван рад. Што је баш он, рече г. Ивић, ово питање покренуо, узрок је тај, што би то било за општинара православне вере деликатно, а слога међу грађанима изискује, да се тај предмет што пре у смислу равноправности решава. Закључи се, магистрат замолити, како би се у будуће строго пазило, да се у веће светце и једне и друге цркве сваки јавни или дарму и негодовање проузрокујући рад забрани.

Услед извештаја од стране полиције, којој се чини да месари цену меса у међусобном договору повисују, позове магистрат заступништво, да тај предмет у претрес узме, приметивши, да је лимитација само за време укинута, те се може одмах опет завести, ако би то потреба изискивала. Но заступништво обзирајући се на важне узроке, из којих је у своје време укинуло лимитацију, није могло обзрети се на примедбу магистратску, већ закључи, да се изјава полиције преда суду, коме принадежи извидити, да ли постоји међу месарима договор ради повисења цене меса или не.

Сад бејаху на дневном реду неке личне ствари. Женски кројач Н. Ротер тражи се за овдашњег. Буде примљен. Типограф Вундер у Белојцркви позове општину на пренумерацију на српски превод нових граничарских реформа. Пробе ради уписало се на два екземплара тог превода, док се невиди какав је.

Више њих становника арабаџијске махале моле, да би се кадрма у њиховом сокаку продужила. Решава се, да ће се им по вољи учинити, како буде то новчано стање општинско допустило.

Предложи се акт лиценцијације о продаји два кућишта бивше касанице. Акт тај буде одобрен. По том се саопшти заступништву, да је изишао налог, да се за текућу годину лимито-со може подићи. Закључи се, обратити се молбено на генерал-команду, како би овдашња главна армиција добила налог, да би ту со свакој појединој партаји, на основу магистратског упутства, непосредно изручила.

Општинар г. Ивић примећује, како је у нашој вароши просјачење преотело мах, и да је крајња нужда, да се томе на пут стане. Он препоручује, да општина у тој ствари чини нужне кораке. То је изазвало живо дебатовање, и најпосле се закључи, да се наименује одбор, који ће чинити о томе предлог, како би досадно и прекомерно теретно просјачање престало у овој вароши. За чланове тог одбора изабрани су г.г. Орељ, Ивић С. Марковић и Ђ. Д. Јовановић.

Г. Градоначелник обрати пажњу заступништва на трошно стање варошке болнице, које изискује да се оправља Нити ваља патос, нити пенџери, нити врата у том здању. Решено је, да једна комисија, састојаћа се из чланова: из г.г. варошк. претставника К. Петро-

вића и Ђ. Солара, из општинара др. Миланковића и Хелмвига, проводи звање шпиталско. У тој ће комисији бити и г. Орел и варошки индентир г. Штајнер.

— Као што чујемо, у понедељак ће један полицајни чиновник с кварталницима прегледати куће ради пописа странаца, који се овде налазе. Има овде много таквих, који нити су јављени полицији, нити плаћају општински прирез, премда овде станују и послове раде. Разуме се, да сваки газда од куће треба да пријави странце, који станују у његовој кући, да неби имао неприлику.

— У овдашњој полицији налазе се две наруквице, једна од сребра а друга од корала, које су нађене. Онај чије су, нека се пријави полицији. — Од стране полиције достављено нам је до знања опозивања ради, да онај сандук са еспапом, који је нестао на путу између Земуна и Ст. Пазова, и за који јависмо у прошлом листу, да је нађен, није овдашњој полицији предат. — Говори се, да ће до који дан доћи у Земун на своје путу из Хрватске надвојвода Албрехт.

— Трећи дан ускреса дао је вештак Сигмунд Ешштајн претставу у дворани „златног анђела“ у корист овдашње болнице. Претстава беше бројно посећена од публике, и чист доходак износио је 72 фор. 60 новч. По обичају тих вештака он је у једној овдашњој кафани показао више нарчади своје вештине, особито с картама, пред гостима. Том приликом показана вештина његова чинила је, да је публика толико бројно посетила његову претставу, премда сама претстава ју није баш сасвим задовољила.

— Говорено је по новинама више пута о реформама у нашој војсци, на којима су радиле комисије генерала у војеном министарству. Један део тих реформа изишао је; он се, истина, односи за сад само на одело војничко, али ће их ваљда бити и у другим струкама. Наредба о војничком оделу напуни два и по табака званичног уредбеног листа. Ми ћемо само по њему споменути, да ће се код регулација изменити бела хаљина са плаветном, а граничари ће одсад носити панталоне уместо мађарских чакшира.

— Из Руме јављају нам ово: Румљани изјавише своје посланику на загребачком сабору г. Филиповићу своје негодовање због понашања његовог на сабору. Други дан ускреса у вече у 9 сахати скупила се

омладина пред станом реченог господина и држаше ту мачију музику. Псећје урликање, звиждање и свирање у три егеде уз лупање легења и других судова од метала сачињавало је ту вечерњу забаву. — 8. о. м. држаше официри овдашње уланерске регименте трку на коњма у Тиволи грофа Пејачевића у четири разреда и толико премија.

— Из Београда јавља нам дописник ово: Говори се, да ће Ристић бивши министар спољашних послова ићи у Париз и Берлин, да ради, да Србија мирним путем, „дипломатским преговорима“ добије Босну и Херцеговину. И колико је ово важан глас, опет га за сада пуштамо без икаква коментара. Кажу да ће до који дан бити шефом министарства грађевине Атанасије Николић. То ће бити као министар грађевине. — Аустријско паробродско друштво поднело је нашој влади пројект о регулацији Мораве. Влада је одредила комисију, да тај пројект прегледа и прецени. Ово је од велике важности и користи по Србију. Регулише ли се један пут Морави, то ће она бити нова и то јака полуга за подизање земаљских производа — богатства и народног и државног. — Г. Цукић вратио се ово дана из Беча. Говори се, да је његова мисија била од успеха. Консултатска јурисдикција ће се укинути над страним поданицима. Србија је чинила пак концесију, да могу аустријски поданици имати непокретна добра. И поштански уговор ступиће скорим у живот. И председник државног савета г. Мариновић вратио се са пута из Загреба, куд је приватним послом био отишао.

— Чује се, да је Загребачки велики жупан Боговић био у Пешти и да је код његовог величанства имао дугу аудијенцију.

— Министар унутрашњих послова у Пешти наложио је „Демократичном клубу“ да недржи више својих седница, јер ће се иначе морати власт умешати. Но чланови „демократичног клуба“ претворили су друштво у „клуб демократа“ и гледе свакако да га одрже. — У Фелеђхазу, варошици у пештанској жупанији, било је нереди на велику Суботу. Асталаш, познати агитатор из Кечкемета, дошао је у Фелеђхаз, да држи састанак демократа, на који да дођу били су многи једномишљеници у Пешти спремни, но кад чуше да је Асталаш под затвор стављен, изосташе. Овај је био с тога затворен, што је бунтовну прокламацију по

Кечкемету раздавао. Одведен бивши под стражом у Пешту, хтедоше га пријатељи његови пре тога ослободити, што је дало повода власти, да помоћи војничке асистенције скупљени пред варошком кућом свет растера, и ту су седам њих од народа рањени.

— Глас, што га је „Застава“ донела, да у Босни постоји одбор за ослобођење земље и присјединење Србији потврђује и „Политика“ дописом из Босне. У истоме допису вели се, да ће одбор послати посланицу аустријској влади у том смислу са 10.000 потписа. (Који познаје околности у Босни знаће, да није могуће овакову разгранату манифестацију без знања владе произвести. Многобројни одбор за ослобођење, за који јављају листови, или не постоји никако, или ако постоји, онда то бива са знањем турске власти и то зацело не за ослобођење, него ради друге какве цели. У.)

— Из Сарајева јављају немачким новинама, да је влада издала заповест, да се Бошњаци силом задрже у земљи, који би претегли да се преселе у Србију. Но како су многе фамилије тврдо наумиле да своју намеру изврше, то ће им власт стати на пут, чему су консули противни, бојећи се, да би могло доћи до сукоба. Томе противно јавља „Босна“ полемички: „... Кад би било истина оно, што српске новине говоре, да народ босански од царске владе тако насиље трпи, неби из Црне горе 270 душа или око 45 кућа амо дошло у царску земљу; ова ствар је како босанском народу тако је цијеломе свету позната, види се дакле, да им је напразно труд раздраживати народ, који подпуно право и благостање у држави ужива...“ (!?)

— За набавку пушака, што се састраг пуне, наменила је Аустрија 80, Француска 100, Русија 130, а Енглеска само 60 милиона франака. Пруска влада, као што из Брисела јављају, купила је један „кугелшприц“ са 37 цеви, што у минути 370 пута пукне.

— У Русији постоје многе вере. Ове је године прешло више тих секти са својим вођама и владикама у православну веру. У целој Русији познат је староверац богослов Павле Прус. И тај је сада примио са својих 25 најбољих ученика православље. И то су врло важни догађаји под владом Александра II.

ТРГОВИНА И ОБРТНОСТ.

Беч, 6. Априла. (Телегр.) Шеница у Буру: банатска, 88-фунт. 6.90—7, моришка 89-фунт. 6.90, бачка 84/89 6.50, моришка у Бечу 88-фунт. 7 фор. Раж у Бечу 5.80. Јечам 69/70 3.10—15. Зоб (транзит) 45-фунт. 1.90, 50-фунт. 2.30. Промет у шеници 25.000 мерова.

Пешта, 6. Априла. (Телегр.) До поовине недеље попустише цене, сад су чврсте. Српско жито, готова роба, 83-фунт. по 5.95—6 фор. цолцента, за Мај-Јуни 5.90. Наполица до 4.60 цолцента. Јечам и зоб по 5 новчића скупљи; јечам, 72 фунте 2.55—60, зоб 50 фунтп, по 1.70—75. Кукуруз, готова роба 2.80, за Мај-Јуни 3.10.

Трст, 6. Априла. (Телегр.) Слаба радња, особито српско жито слабо налази узимаоца. Банатско жито 114/16 фунти 9.20 до 30 н., српско, 110/16 фунти 7.60. Кукуруз, 116 фунти 5.45—50. Јечам, 100 фунти 4.50, Зоб, 62/64 фунте 2.90—95.

Сисак, 6. Априла. (Телегр.) Ове недеље се нешто радило са житом, особито са тешком робом за млинаре загребачке и карловачке. Банатско жито, 84/85-фунт. по 6 ф. до 6.20, наполица по 4 фор.; јечам, 70-фунт. по 2.60; зоб 1.70—72; кукуруз 3.20 ваган.

Ст. Бечеј, 6. Априла. (Телегр.) Довози слаби а мало и купаца. Жито 5.—5.20 јечам 2 фор., зоб 1.50, кукуруз 2.40 ваган.

М. Земун, 6. Априла. О радњи ове недеље немам вам шта особито јавити. У време светаца, хришћанских и јеврејских радње слабо пролазе. При слабим довозима незнатне су и промене у ценама хране. Плаћају кукуруз једнако по 6 форинти, веће партије и по 6.20 100 ока. Наполицу по 5 фор., јечам по 2.70, зоб по 2 форинте мерова. Ово дана је закључено неколико партија наполице, међу којима и једна од 700 мерова, по 5 форинти. Једна се проста лађа товари, од части са јечмом, од части са зоби, нешто мало и с кукурузом.

Сваких петнаест дана наши касани означају унапред цену говеђине. Од 3. до 18. Априла платићемо месо по 23, а у два месарницима по 24 новчића. Прилична је то цена, већа него и у Бечу, кад се узме у обзир тамошњу меру и квалитет меса. За телетину ишту по 25, који пут и 30 новчића за фунту, а нема је често ни по тој цени. Ономад је закључено 70 комада дебелих свиња, за месец Април, цента по 26 фор.

са 2%, за Мај пак 18 комада, по исту цену.

Српски пароброд „Делиград“, који је у Среду дошао из Пеште, јуче је прошао овуда из Београда за Пешту. Вукао је са собом просту лађу натоварену са 7500 центи српског жита. Са Тисоушћа одвућиће још четири лађе, товарене са банатском шеницом за Пешту.

Једном земунском колачару (лепцелтеру) конфисковала је у Јакову пре неки дан тамошња местна власт све његове медене колаче, што су били покварени и шкодљиви здрављу. То исто се њему догодило о ускресу и у Новом Пазову.

Из Панчева јављају, да су тамо целе ове недеље слаби били довози хране, цене су пак ове: Чистом житу 5.20—50, наполица 3.40, јечму 1.90, зоби, врхом, 1.50 ваган. Макар што по горњим пијацама цене кукурузу натраг иду, у Панчеву ипак скачу. Купује се по 2.70 ваган. Узрок је томе, што има много купаца, а мало се довози због пољскога рада.

Из Титела јављају за врло живу радњу свуд на потиским станицама. На Кустошу у овај час товаре се који шлеп који растовачу око петнаест лађа, и дан на дан одвуку реморки коју натоварену са Тисоушћа. Јуче пређоше Тису код Титела за Панчевачки вашар више стотина комади лепих и скупоцених коња, који дотераше са више крајева Мађарске.

У Београду бејаху ове недеље довози прилични, а има и много купаца са стране. Од неколко дана скочише цене хране са 4 гроша. Продато је више партија по 128 гр. у магази. Јечам држе по 66 гр., но мало га има, зоб по 64 гроша. Товаре се два шлена.

Земун. Ове недеље су прошле Дунавом и Савом ове просте лађе:

31 Марта: Од Бечкереча за Сисак са 9000 вагана зоби.

1. Априла: Од Панчева за Сисак са 9000 вагана кукуруза.

1. Априла: Од Сегедина за Смедерево са 4400 центи соли.

2. Априла: Од Уздина за Сисак са 5000 вагана кукуруза и 1000 вагана зоби.

3. Априла: Од Сенте за Сисак са 5000 вагана шенице и 2000 вагана кукуруза.

4. Априла: Од Бечкереча за Сисак са 5988 вагана шенице, 1200 вагана кукуруза и 536 вагана наполице.

5. Априла: Од Смедерева за Сисак са 8000 мерова српског жита.

Рума, 4. Априла. Рана се сад слабо тражи код нас и падају цене. За кукуруз се плаћа 6 фор., за жито 8—9 фор. 100 ока. Меров јечма 2.60, зоби 2.20. Кућевно живљење скупо је. Говеђину плаћамо по 22, телетину по 24 новчића. Јаганци били су скупи, јер их мало имаде; много је угинуло од ладноће, и кажу да неће ни пола остати на миру. И свиње су било о вашару скупе, а уопште марва рогата. Плаћају пар добра вола по 240 фор. лошије по 190—200 фор. Данас у Четв. купили су земунски месари 30 комада рањених волова по 320 форинти пар од нашег спахије. Први и други дан ускреса имадосмо лене кише. Овдашња спајинска управа добила је извештаја из Славоније, по коме је падао тамо пред ускрес снег, који је у планини тако дубок као о божићу.

Шабач, 31. Марта. (о. д.) Прошле велике недеље била је радња на овдашњој пијаци прилично жива, но ипак су били довози од сваке врсте хране много слабији, него што смо се надали. Утоварило се један шлеп жита за Пешту и једна растовача са житом и један шлеп с јечмом за Сисак. Истоварено је пет растовача соли.

Цене житу попустиле су. Купују га 100—110, јечам по 62—64, зоб по 58—60, кукуруз 65—70 грожа 100 ока.

Страних купаца за храну нема за сада ни једнога овде. Нечудим се томе, кад је квалитет робе ове године према оној осталих места у Србији врло слаб. И несолидност у трговању у Шапцу чини, што страни трговци радо не долазе овамо, јер им је овде горак рад. Ових дана имали смо прилику видети, где у зоби и јечму, који је овде купљен и примљен, налазило се цигаља, камења, црепова и којекаквих ствари без вредности. Оваки примери несолидности често се догађају, и узрок су хрђавом гласу овдашње пијаце. Желити је, да се један пут оствестимо, и да хрђаве обичаје, који су нам од штете, оставимо. Та наша варош лепо напредује у трговини, ваља нам да јој чувамо глас код странаца. Нема сталнога берићета у трговању без трговачке солидности.

Ваш лист обично нам тек пети или шести дан по излазку његовом долази. Шта је томе узрок? За толико дана и париске новине овде добијамо. (Упућујемо г. дописника на нашу изјаву у 21. броју нашега листа. У)

Седмични преглед курса на бечкој берзи.

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
А п р и л а						
Дукат цесарски	— —	5 60 ^{5/10}	5 58 ^{5/10}	5 58	5 58 ^{5/10}	5 58 ^{5/10}
Сребро	— —	115 50	115 —	114 65	114 85	114 65
5 ⁰ / ₁₀ металици	— —	55 60	56 —	56 70	56 40	56 70
Ови с кам мај — новем.	— —	56 40	57 15	57 50	57 40	57 30
5 ⁰ / ₁₀ народни зајам	— —	62 —	62 50	62 80	62 65	62 75
Акције народне банке	— —	684 —	691 —	672 —	693 —	693 —
„ кред. завода	— —	178 —	180 60	180 70	179 20	179 90
Лозови 1860. године	— —	80 40	81 70	82 —	81 30	81 40
Лондон	— —	117 80	117 20	116 35	117 —	116 90

Пловидба местне лађе до 19. Априла.

Из Земуна у Београд, у 6 и по сахата у јутру
 Из Београда у Земуна, у 7 сахата у јутру.
 Из Земуна у Београд и Панчево, у 7 и по сахата у јутру
 и у 12 и по сахата по подне
 Из Панчева у Београд и Земуна, у 10 сахата пре, и у три
 сахата после подне
 Из Земуна у Београд, у 5 и по сахата после подне.
 Из Београда у Земуна, у 6 сахата после подне.

Пловидба пароброда на Дунаву, Сави и Тиси.

Од Земуна до Пеште: Сваки дан, осим Четвртка, у 6 сахата
 увече.
 Од Земуна до Оршаве, Галца, Цариграда: Четвртком, по дола-
 ску пештанске лађе.
 Од Земуна до Сиска: Четвртком по доласку пештанске лађе.
 Од Земуна до Сегедина: Недељом и Четвртком у подне.

Abth. II. Nr. 1289.

Feilbietungs-Edikt.

Vom Magistrate der k. k. Militär-Communität Semlin wird hiemit bekannt gemacht:

Es sei über Ansuchen des Herrn Dr. Gadjansky für Anastasia von Spirta contra die Handlungsfirma Georg C. Spirta puncto 20,000 fl. De. W. c. s. c. sammt Interessen, und der gegenwärtigen, auf 99 fl. 48 fr. De. W. gemäßigten Kosten, in die exekutive Feilbietung der „¹¹“ Antheile der gegentheiligen, auf 112,888 fl. 66 fr. De. W. geschätzten Realitäten, u. z. 166, 175, 178, 179, 752 und 173, dann des leeren Hausplatzes Nr. 226 Stadt, dann der Häuser Nr. 175, 253, 254, 485, 486 und 488 sammt hiezu gehörigen Hausplätzen in der Vorstadt, ferner der Aecker per 119 Joch 780 Quadrat-Klafter, der Wiesen per 15 Joch 640 Quadrat-Klafter, der Weingärten per 2 Joch 1108 Quadrat-Klafter, und Obst- und Küchen-gärten per 3 Joch 407 Quadrat-Klafter gewilligt worden, daher behufs Veräußerung dieser Realität der erste Termin am 16. Mai, der zweite am 17. Juni und der dritte am 16. Juli 1868, jedesmal um 3 Uhr Nachmittags, mit dem Beisage angeordnet, daß, wenn diese Realitäten beim ersten und zweiten Termine nicht um oder über den Schätzungswert an Mann gebracht werden sollten, solche beim dritten Termine auch unter demselben hintangegeben werden.

Kauflustige wollen sich an obbestimmten Tagen und Stunde im hiesigen Rathshausjaale einfinden.

Semlin, am 26. März 1868.

der gegenwärtigen, auf 26 fl. 44 fr. De. W. gemäßigten Kosten, in die exekutive Feilbietung der gegentheiligen, auf 10,036 fl. 70 fr. De. W. geschätzten Realitäten, Haus-Nr. 325, 326, 399 und 493 Vorstadt, sammt beim letzteren Hause conscribirten 480 Quadrat-Klafter Küchen- und Obstgarten, und 3 Joch 670 Quadrat-Klafter Weingarten gewilligt worden, daher behufs Veräußerung dieser Realitäten der erste Termin am 29. April, der zweite am 29. Mai, und der dritte am 1. Juni 1868, jedesmal um 3 Uhr Nachmittags, mit dem Beisage angeordnet, daß, wenn diese Realitäten beim ersten und zweiten Termine nicht um oder über den Schätzungswert an Mann gebracht werden sollten, selbe beim dritten Termine auch unter demselben hintangegeben werden.

Kauflustige wollen sich an obbestimmten Tagen und Stunde im hiesigen Rathshausjaale einfinden.

Semlin, am 18. März 1868.

Freiwilliger Verkauf.

Im Grenzorte Gaja, Serbisch-Banater Regiment, ist aus freier Hand ein von solidem Material erbautes Wohnhaus, bestehend aus 2 Zimmer, 1 Küche, 1 Vorhaus und Keller, dann Stallung, Schopfen, ausgemauerten Brunnen, sammt dabei beschriebenen Grundstücken, nämlich 800 Quadrat-Klafter Haus- und Hofstelle, 6 Joch Ackergrund und 4¹/₂ Joch Wiesen, dann 1200 Quadrat-Klafter Wein- und Obstgärten, zu verkaufen.

Reelle Kauflustige wollen sich diesfalls an den Eigenthümer Lukas Stan, Magistrats-rath in Semlin, wenden.

Eine schöne Wohnung,

bestehend aus 2 Gassenzimmer, 2 Nebenzimmer, einer Küche, einer Speisekammer und einem verglasten Gange, im Hause Nr. 163 in der Herrengasse, ist vom 1. Mai l. J. zu vermieten. Näheres in der Haupt-Druck.

ЛЕП КВАРТИР

састојећи се из 4 собе, од којих су две са изгледом на сокак, једне кујне, једног шпајза и једног са стакленим прозорима затвореног ходника, у Господској улица у кући бр. 163. даје се од 1. Маја о. г. под кирију. Услови могу се дознати у великој трафики.

ОБЈАВА.

Код подписаних налази се стовариште правога хидраулкога цемент-креча из Куштајна у Тиролској, и могу сваку наручбину на тај креч, било на мало или на велико одма извршити.

Цена је бечкој центи

Овде на лађи ф. 1.65,

На обали београдској ф. 1.70.

Браћа Н. Димитријадес,
у Земуна.

Anzeige.

Bei den Gefertigten befindet sich die Niederlage von echtem Cementkalk aus Kuffstein in Tirol, und sie sind demnach in der Lage, jeden Auftrag und jedes Quantum sofort auszuführen.

Der Preis des Cementkalkes

franko hier Schiff . . . fl. 1.65,

„ Belgrader Ufer . . . fl. 1.70.

Brüder N. Demetriades
in Semlin.

Abth. II. Nr. 1241.

Feilbietungs-Edikt.

Vom Magistrate der k. k. Militär-Communität Semlin wird hiemit bekannt gemacht:

Es sei über Ansuchen der Frau Marie Jovanovic, Majorsgattin, durch Advokaten M. Jovic contra Frau Helene Popovic puncto 400 Dukaten c. s. c. sammt Interessen, und

СУДБИНА И ЦАРСКА КРУНА.

(НАСТАВАК.)

У манастиру Мајке божје, где су калуђерице, беше тужна свечаност. Дона Переца — умрла је.

Њезин ујак, ђенерал Викарије, дошао је са Ортеагом на погреб, да је још један пут види. Живот њезин беше буран и чемеран. У гробу ће бар наћи мира, што је на свету заман тражила.

У истом манастиру беше и војвоткиња М р.

Настојница манастира, војвоткиња и Ортеага и Викарије седеше у једној одаји. После кратка разговора позове Викарије настојницу, да га одведе мртвој нећаки његовој, да је види. Ортеага и војвоткиња останаху сами.

Неколико тренутака стајаху неко једно према другом. За тим се Ортеага приближи сасвим војвоткињи.

— Да чудна састанка! Зар ви да тражите срећу у овим мрачним зидинама.

— Ђенерале, не позлеђујте ми ране. Заборавимо све што је било.

— Не, војвоткињо. Ја сам дошао да вас сетим на прошлост вашу, да би смели још на будућност мислити.

— Ви се подсмев

— Не, ни пошто, него вам кажем, имајте још наде.

Ево вам писмо. Из њега ће те видети, да је војвоткиња М р постала удовица већ од шест месеци.

— Како? запита војвоткиња изненађено и узме писмо, да чита.

Ударише јој сузе. Кад је погледала ђенерала, очи им се сукобише.

Шта ли су прочитали у тима погледима, кад она спусти очи к земљи, а он је ухвати за руку!

— Верујте ми, драга пријатељице, не треба да се одречете живота, јер ви можете још бити сретни. Не тражите тамо мира и покоја, где ће те наћи само самоћу и муке души својој. Врнити се међу људе, који ће вас тешити и љубити, и учите се још један пут људе љубити и сносити.

Војвоткиња се с болом одупираше његовом наваљивању, и позиваше се на своју горку и грешну прошлост. Али јој ђенерал не престано силним осећањем претстављаше пустошни живот онај у манастиру. Свакако се трудио, да јој улије наду на сретнији живот, ако остави манастир.

— Пођите самном војвоткињо, рече јој, хајдете међ људе у радост

и весеље. Ја вам донесох слободу, живот, срећу и — ако не ћете презрети мој највећи дар — донесох вам светињу природе — љубав мужевљеву.“

Ђенерал ућута. Војвоткиња беше очевидно тим речима јако узнемирена. Она је видела, да је Ортеага по души говорио, да су оно речи срца његова, које јој позледише тешке ране, али му није могла замерити. Уверила се, да их је с лепом намером говорио. И опет му се није могла одазвати, бар у тај мах не. Та сетила се, да јој сви тако говораху, који јој се удвараху. И опет није могла равнодушна остати. Речи Ортеагине потресосе душу њезину.

Замишљена, узбуђена стајала је према Ортеаги, кога занесоше осећања. Обоје су ћутали.

С поља се зачуше звона и тужно певање. Дону Перцу су сахрањивали.

Ти тужни гласови обузеше још јаче осећања њихова.

Ортеага ухвати војвоткињу за руку и опет јој проговори.

— Госпођице, што нисам могао казати, допунише ови тужни гласови с поља. Смрт не може уређити. Ах, оставите манастир. Пођите самном! Заклињем вам се са свима мртвима, да вас нећу никад оставити, да ћу вам бити муж, који ће вас љубити, и бранич, који ће вас бранити!

Калуђерица паде на груди Ортеагине јецајући. И он ју је мило примио и пустио да се изплаче.

У исти се мах врата отворише. На вратима стајаше ђенерал и — настојница.

Викарија развесели тај призор, али настојница плану и стаде корити загрљене.

Ортеага јој одговори, да калуђерица с њиме полази, да је она његова жена.

То беше гром за настојницу. Она стаде отимати калуђерицу, коју је Ортеага ухватио изнад руке.

— Само ће те је преко мене мртве извести, продере се матора калуђерица, која је ваљда била убеђена, да је тим поступком Ортеагиним увређено божанство.

И Ортеага мораде силу употребити, и тако се опрости настојнице, и остави манастир, и оде са војвоткињом.

Последњих дана Маја месеца јашаше један коњаник пут Пуебле. По руху се не могаше познати ко је. Лице му беше намрштено, и из њега се могаше читати страшна узбуђеност унутрашња. Паклене га мисли морише. Уздице је пустио коњу на

вољу. Полако је јахао и тихо говорио сам собом: „данас држе суд цару. Осудиће га до идуће недеље. Њега ће осудити, а ја сам већ осуђен. Од оне ноћи нема ми душа мира. Свак се гнуша мене и имена мога. И жена ме оставила. А какво сам зло урадио? Што нисам то пре урадио, или што сам срушио оно, што би и само морало пасти. Цар је био пропао, пре него што сам га ја издо, пре него што је ступио на ову земљу. Ја сам само неколико часова царству његовом украо, и прекинуо сам проливање крви. Нека су они проклети, што га обмањиваху и обасипаху лажјом од како се попео на престо, које га му они обореше, а неправдо је сав грех на последњег кривца наваљивати. Ја сам свршио. Историја ми неће опростити, али ја сам у том послу био само компањон. Најглавнији је цар Француски.“

У главном стану Кверетари
20. Маја 1867.

„У име војске, којом ја управљам и у име моје захваљујем ђенералу Бонавидесу и његовој војсци на честитци његовој поводом славне победе нашега оружја над узурпатором и издајцима, који у ово место прибегоше.

Мисмо тако исто уверени, као и наша јуначка браћа на западу, да је царска ствар пропала и ми се сећамо, као и она, несретнога указа од 3. Октобра, и имена Ортеага, Салазар, Вилагонез.

Мендец издајца, који погуби честите јунаке, јуче је примио награду за свој преступ на шафоту. Узурпатор са петнаест ђенерала његови, и 500 официра сада су у рукама владе наше. Надамо се да ће влада задовољити законе народне, како би наша слободна Мексика била велика у историји. Примите и т. д.

— Ово писмо и друга два што иду претседнику, а и оно главној управи опсадне војске мексиканске, проговори Ескобеда Корони показа ће народу, шта је војска наумна. Нека свет види да се ми нестрашимо од целог монархичног сроства царевог.

— Дакле ви сте још увек заузети за смрт цареву, од чега вас толико одвраћах.

— Још увек.

— То никад нећу одобрити, и онога дана, кад влада изврши то насиље, иступам из овога чина.

— Ђенерале!

— Рекох, и при томе остајем. Било је с наше стране крвничког насиља над империјалистима. Све сам

морао трпети и гледати. Своје уверење свагда сам жртвовао срећи народа мога. Више не могу.

— Генерале, промислите боље, примети му Ескобеда.

— Нетреба да ме опомињете. Дошли смо до тога, да на рачун рата за ослобођење поједини своје себичне жеље хране. Ви сте без потребе крвљу натопили земљу нашу, ви сте обезчестили заставу нашу.

— Генерале, немојте изкушавати стрпљивост моју, јер...

— Не бојим се претње ваше. Ви и сами добро знате, један миг мој и моје ће регemente замном, и онда се имате мањем надати него и ја сам. Али ја поштујем закон као војник. Своју сам мишицу своје уверење посветио, али нисам продао. Не престанете ли једанпут с тим срамним убијањем и проливањем крви, с места ћу оставити службу.

Та одважна изјава не мило дирну Ескобеду. Он је био научио, да му се сваки слепо повинује. Корона није ништа могао учинити, јер је Корона био много заслужан за земљу, и народ га је волео.

Хладно се расташе вође источне војске, који се иначе не раздвајаху.

Корона је лагано ишао кроз ходнике манастирске. Кад је дошао у своју собу, затече ђенерала Ортеагу.

Радосно се поздравише, али брзо настаде опет мртва тишина. Споменише драга имена, носиоце минулих дана, па се замислише.

Ортеага је донео ђенералу вест, да је умрла Переца. Корона није њу никад волео, и опет му беше, као да је тим гласом изгубио, што му не може нико накнадити. Он је познавао буре живота њезина. Знао је и то, да је он био, коме је она узалудно своју прву љубав посветила у највећем жару. Сетио се и тога, да му је она живот и слободу повратила, кад је пао царској војсци у руке.

Корона и Ортеага разговараху се још дуго, али све тужнија осећања обузимаху срца њихова.

Корона је много препатио. Све што му беше драго, изгубио је. Лена „Ружа публанска“ идеал младости, умрла је. С њом је и пола живота његова. Изгубио је поуздање у се.

— Ја и свет не можемо се сложити, заврши Корона своје јадање. Боље је, да се један уклони с позорнице.

— С болом гледам, где и ти падаш, и где се и моја срећа наоблачи, коју сам тек дохватио.

— Ортеаго брате, љуби, уживај. И желим ли да си сретан, учи се сам своју срећу неговати и одржати,

5. Кверетаро.

Већи део опсадне војске од Кверетара отишао је војсци, која је Капитале, Вера-Круц и Тампико опсела па онда свом снагом да ударе на последње стубове монархије. Аустријанци се још храбро држаху у Вера-Круци и Мехики, јер их је Маркец непрестано лагао, и доносио им сваки дан нове гласове о царевим победама.

Сви ужаси грађанскога рата оживеше још један пут у несретној вароши. Беше и глад и куга и варварство Маркецово и његове војске, која се већ подивљала. Не беше законна. Његова тиранска воља беше све. Узимали су жене мужевима њиховим и децу родитељима њиховим, и патили су их глађу само да их тиме приморају, да исплате намет.

Од како царство паде, настаде мртва тишина у републици. Царевцима је пресуда давно изречена. Сад се само о начину световало. С тога је и Тајада, председников министар дошао да буде у суду. Он је седео у манастиру Ла-Круци заједно са Ескобедом, код кога је баш сад отишао.

Ескобеда га је учтиво дочекао. Разговор се отпочне о предаји Кверетаре. После дође министар и на раздор који беше међу Коронам и Ескобедом. Корона је желео, да се непогубе заробљени царевци и цар, а Ескобеда је наваљивао, да се старе монархисте све поубијају и изотребе из земље.

Ни министар му није одобравао ту наглост, па му је изјавио, да он долази у име владе, да пази, да суђење остане чисто од свакога извањскога уплива. Нека закон суди а он ће по заслуги судити узурпатору.

— Суд се почиње сутра у девет сахата у позоришту Итурбире. Претседаваће подпуковник Платон Сандец и биће под одговорном управом ђенерала Короне Регуле. Најпре ће се судити Мејији, па онда Мирамону, а најпосле цару. Јавни тужилац биће пуковник Манојло Аспироц. Тако је воља председникова, и он неће ни у чему да спречава оптужене и њихове браниоце. Нека види свет, да су до последњег часа били равноправни са сваким грађанином републике. Но да прекинемо тај разговор. Имам што друго да вам јавим. Ухваћени цар жељи, да се разговори са посланицима страних сила ради уређења својих породичних ствари и у интересу међународних одношаја. Још жели и

то да му се допусти, да са председником пре пресуде говори.

— Прво му можемо допустити под добрим надзором, а за друго морао питати председника.

— Још нешто. Кад мислите, да ће и последње царске вароши пасти?

— Чим погине цар!

У једној мрачној ћелици манастира Ла-Круце седео је један болник од царске војске. Беше то једна, мрачна нечиста и тесна собица. На простој је сламњачи седео. Главу је наслонио на руку, а руку на колено, беше блед, слаб, грозничав. У соби владаше мртва тишина. Само се у влажним зидовима чуло непрестано пуцкање. Мора бити да мишева и пацова није било мало.

Дуго је тако седео. Најпосле тешко уздахну. Одмах за тим устаде, и стаде прислушкивати, јер се ходником зачуше кораца. Врата се отворише. У свбу уђе човек сав умотан и седе крај болника. Испод огртача извади јела и пића и постави на сламњачу крај рањенога Јозе Аустријанца, који се жељно прихвати.

— Поткрепите се, проговори странац у огртачу, па онда можете овога часа оставити ово место. Страже нема, војска је уклоњена, дакле без икакве опасности можете избећи. И онда се ваља латити живо посла. Изгледу су слаби, али жртвујући живот наш и помоћу партаје Коронине и Тајадове па и жене председникове, можемо се још добру наду. За сада не може нико до цара доћи. На њега и маршале његове непрестано мотре. Заповед је изишла, да стража с места сваког убије, ко се приближи затвору њиховом. План кнегиње Салм-Салм, како би цара ослободили, издао је официр, који је био на стражи, а већ је примио велики поткуп све у дијамантима. И сад су кнегињу претерали преко границе. Што још и горе није прошла, нека захвали милости председниковој. Ваља само да се пожуримо док му војени суд није прекрхао штап. Он му је смрт већ сада наменуо. Царство је пропало, дај да цара барем избавимо.

Рањеник испије вино, што је још имао, па се онда диже за странцем и остави свој затвор. Сретно су изишли. Кад су били већ изван манастири и сваке опасности, странац докаже Јози најудеснији пут, и опрости се с њиме братски и врати се натраг. Вођ јозин одахне сада, као да му је највећи терет пао са срца. Кад је дошао опет у манастир уђе

у своју собу и скине огртач и баци шешир. Соба беше осветљена, и у странцу се могаше јасно познати — ђенерал Корона.

— Учинио сам, што сам могао. Њега ваља од смрти спасти, републику од срамоте. Нека судбина реши, је ли потребна смрт његова за слободу и мир Мехике, и да л' љу ја бити издајница мога отаџаства, ако га спасем од смрти. Свој живот залажем за част народа мога, као што сам га већ толико пута за независност његову залагао. Нека се цар врати својима у своје отаџаство, па ако буде још сретан, чуће кому је живот повратио. Он ће наћи нових пријатеља, а моја ће отаџбина бити сретна и слободна, република ће бити спасена, свет ће се с нама измирити, и ја ћу бити задовољан. То нека је последња тежња моја и највећа слава моја, коју сам извојевао за четири године у борби, где је брат брата убијао.

(наставити се.)

ДУВАН.

(Свршетак.)

Драги кажу „кава без дувана, то је јело без соли.“ Други кажу „дуван извлачи влагу из главе.“ Може бити, али добро знам, да извлачи паре из цера.

Кажу, кад слонови уђу у поље где је сам дуван, тако се опију, да их после црици без по муке хватају.

На Филипинама где сви пуше, запаљивали су заљубљени на „рандеву“ цигару, она на његовој, или он на њезиној цигари. Па из тога ако се брзо или тешко запали, изводе они више него ми из накашљивања, осмејкивања, или из поздрава.

Пушење лепо забави човека. Пушењем се пресече пут каквом непријатном мирису, да не дође до носа. Па и само плуцкање уз пушење врло је забавно, само што таког госта чиста домаћица не радо гледи.

Велика је разлика између лица, које држи лулу у усти, и лица без луле. Лула даје важан, озбиљан изглед! Него с овим стоје у противсловљу људи, који не пуше, па су опет важни — бар они тако суде о себи и свој суд најгрлатијим грлом другима намећу: „Ја сам Авала, а сви други само су Гардош и Ђуковац.“ Ово је баш скромно мишљење о себи, тако скромно, да би човек морао поцрвенити, и кад би ко други за њега то казао. Читам ових дана, да наш Игњатовић пише нов роман под име-

ном „Чудан Свет.“ Ја ћу га врло радо послужити овом чудном изреком чудна човека, ако је само може на каквом чудном месту употребити у свом роману „Чудан Свет.“

Лихтенберг је казао, који пуши, тај не може бити никакав дух. Тешко да није и код нас когод чуо те речи Лихтенбергове, па је сад најљући противник дувана, и да би само био дух, геније, толико се пренемаже кад осети дуван, да изгледа као жена, као дете, да постане смешан и још горе. Познавао сам једнога таквог човека. Он је веома радо седео у соби, где има новина. Па затече ли собу запушену, или кога да пуши, скочи ће као опарен и два дана неће доћи у ту собу. Један пут је питао некога за једно лице, које је по господству међу првима у Српству: „А молим вас, пуши ли?“

— „Не пуши.“

— „А шнуфа ли?“

— Ни то не ради.

— О, то мора бити паметан, научен човек, дода тај познатик; а баш напротив онај господин за кога је он питао, доста је ограниченог схваћања, поред свега тога, што не пуши, као и тај познатик наш.

Праве дуванице имају читав арсенал од лула. Једне су „ислужене“, као војници, друге стоје као „трофеји“, победни знаци, треће су још „у служби“ и стоје пуне, па чекају, да их само запаљив.

Човек, који пуши, па иде коме у походе у „визиту“, па је на таквом месту, где се „не пристоји“ пушити — то је мука и за цело велико пожртвовање. Ко не пуши не може ни помислити, колика је то жртва. —

Кад говоримо о дувану, морамо споменути и бурмут. И бурмут игра важну улогу. Бурмут чува од дремежа, и многи кад не би бурмутицу имали, не би знали куд би с рукама и збунили би се, као један адвокат који је у суду најжешћу беседу развео бранећи једнога, па чим му је неки обешенековић полако украо бурмутицу, коју је увек превртао по руци, он се тако збуну, да даље није могао ни маћи у беседи.

Морамо као неку особитоет споменути, да нико не добија толико бурмутица, као заступници сила, премда у њима често место бурмута злато буде. Но ниједна влада није издала толико на бурмутице колико енглеска. П. 1818. одређено је у заступничкој кући у Инглеској 22.500 фунти штерлинга за саме бурмутице.

Људи што „шнуфају“ тако исто претерају, као и они, који пуше. Прави „шнуфач“ ако само сваких десет минута узме по један пут бурмута и на то по једну и по минути проведе, то годишње изгуби на „шнуфање“ 36 1/2 дана! Један Енглез види зидара где на послу „шнуфује“, па се с њиме опклади, да ће он пре попипати једно стакло шампањера, него што ће он један пут нимркнути бурмута. И добије опкладу.

Бурмут је врло нечиста ствар. О томе би вас најбоље увериле праће, или жене, које свога мужа перу.

Има „шнуфача“, који ће осам лоти на дан бурмута пошмркати, перачунајући оно што се при томе проспе.

Неки траже бурмутицу и у сну. Неки га и једу са дињама место бибера или шећера!

Има бурмута, који успављује. Тога су употребљавали крадљивци у Паризу. С тога један путник није хтео да прими бурмут, кад му је неки понудио. Казао му је да не „шнуфује“, и чисто је био весео и поносит, што га је тако паметно и вешто одбио. Но кад је дошао кући, нађе у цепу место своје златне бурмутице цедуљицу са овим речима: „Кад господин не „шнуфа“, не треба му ни бурмутица.“

У свакој соби, где се пуши требало би да стоји Никотов лик, који је дуван распростра по Европи, но у финансији понајвећи, јер дуван доноси држави грдну корист. Сваком је дуваници острво Табаго и Нантукет тако свето, као Јерусалим и Мека Јеврејима, Турцима и Хришћанима.

Многи мисле, наравно који не пуше, да дуваница већ и не осећа ништа кад пуши. Али се варају јако.

Поред свега тога опет би желео, да се младеж сачува од те лудости. Увек је боље, кад је мање потреба. Бадава, дуван јесте и остаје шкодљив за здравље. Рђава је то навика.

Па опет зато да сад лекар каже коме: „оставите дуван, јер ћете зао проћи“, не би га могао оставити, јер му је лула у самоћи једина и највернија другарица.

А најпосле који се већ навикао на то, нека пуши. Ако је здрав не ће му шкодити. Слава дувану! Ја му не ћу правити непријатеља, и само би желео, да му трговци буду непријатељи, јер онда га не би можда тако дрыкали па цени и ситно дробили, кад га мере.

По „Демокриту“ С. П.